

O tujem grehu

B. C. se upravlja v »Primorskem dnevniku dne 1. t. m., bo li prišla od. Pavla Cosutta, katere slovenski stari so iz Sv. Križa, v disciplinirano preiskavo, ker je ukazala samovoljno zapreti šola v ulici sv. Frančiška. Glede tega naj se občutljivi študenti le potolaži. Omenjena je po kaznovana, kakor ni bila upravnica, četudi je med našimi otroci na Katinarji, ko je se nosila fašistično uniformo, uporabljala nekakšno neobičajno postopek v podjevanju sloških redov iz stališčin. Ali naj povemo? Ne bo kaznovana iz čisto enostavnega razloga, ker je izpolnjevala samo ukaze srednjih višjih. Da je to tako, izpričujejo sledeča dejstva in zaključki: 1) g. Rubini je rabil nekaj dni predno, ki je mogel telefonično zagroziti, da naj odpere šola. Ta se kljub temu ni odprla in odprla. S TEM SE JE DOSEGEL GLAVNI NAMEN, TO JE, OVIRANJE VPISOVANJA. 2) g. polk. Marshall je sporočil šole 2. septembra, da je bil obsojen v resni nevarnosti, ker so ga obvestili, da to šola obiskuje samo otroci iz okolice, ne pa iz mesta, da to ni res, je mogel upotovati šole istega dne, oziroma pustil si je to dokazati po dr. Ježu S. to pozno upotovitvijo SE JE DOSEGEL GLAVNI NAMEN, TO JE, OVIRANJE VPISOVANJE. 3) Tu se upravičeno uprašujemo, če je on sam dal nalogo, da ostane šola zaprta. Če on tega naloga ni dal, potem se nadalje uprašujemo: a) Kdo in kdaj je g. polkovnika obvestil, da obiskuje to šola mladina iz okolice? b) Kdo in kdaj je ta otrok ukazal Cosutti na odprti šole in kakaj se Cosutti ni informirala na edino merodajnem mestu za slovensko šolstvo, ki je pri VU, da-li sme to napraviti. Torej smo zopet pri g. Marshallu. V postopen g. polkovnika nikakor ne dvomimo, in resnično žal nam je, da je postal predmet nepodobnega izjavljanja italijanskih sovinitov, kajti: 1) ako je bilo g. Marshallu pomano omenjeno neresnično obvestilo pred začetkom vpisovanja, bi on kot vesten človek gotovo lahko takoj ugotovil resnico. V eni, ležečemu dveh urah bi lahko razčistil celo zadevo, in šola bi se odprla v predpisanem dnevu. TODA TEGA SE GLAVNI NAMEN, TO JE, OVIRANJE VPISOVANJA, NE BI DOSEGEL. Iz tega nujno sledi: 2) da je prejel gori omenjeno neresnično obvestilo šele potem, ko je ekandral prišel v javnost in to kot izgovor od onih, ki so dali šolo zapreti. Toda tedaj je bila njegova dolžnost krivice kaznovati a) ker so ga ignorirali in b) ker so ga nalagali. Nikakor pa ne »kaznovati« didaktično ravnanje slovenske šole pri Sv. Jakobu, češ da je napravila oziroma zagrešilo »neubojno pomoto«. Ta »neubojna pomota« ni mogla biti napravljena glede šole v ul. sv. Frančiška, ker bi bila torej zagrešena v onih dneh, ko je po mnenju Cosutte in Co. ta šola sploh nehal obstajati kot taka zaradi slovenske separacije. Kjer ni predmeta gločica ni ni slučajno upajmo, da je ta »neubojna pomota« samo zaslon, za katerim bo g. polkovnik lahko pravično (saj javno menda ne more) nategnil Cosutti in Co. Ker sicer bi vsak drugačen postopek imenovali pošteni kristjani »biti deležen tujeja greha«. Trije

TRŽAŠKI DNEVNIK

Združenje delodajalcev zavlačuje rešitev vprašanja normalne pogodbe za uslužbence restavracij

PO STIRIH MESECIH CAKANJA SO SE DELODAJALCI KONČNO ODLOČILI, DA BODO PRIČELI RAZPRAVLJATI O MEZNI IN NORMALNI POGODBI ZA USLUŽBENCE RESTAVRACIJ. Mesec počinca in oddiha je spravljal v dobro voljo tudi te trdosredne gospodarje, ki so po tolikem času pokazali dobro voljo, da bi pričeli razpravljati tudi o normalni in mezni pogodbi za uslužbence restavracij. Seveda ne preveč hitro, ker naglica vedno škodi. Vedno je dobro stvar popolnoma do kraja premisliti in se šele potem odločiti, s čim si misliš. Torej pogajanja in prenehanja se pa le pričnejo, kar pomeni s precejšnjo zamudo. Toda, če ne nekoliko pobliže poznamo te gospode, bomo takoj razumeli njihovo veliko voljo do normalnosti. Čim več časa izgubljamo, si mislijo oni, tem manj draginskih doklad bomo morali izplačevati našim uslužbencem. Dobri računarij, vsa čast jim... Vlada je leta, da znajo misliti tudi njihovi uslužbeni, ki tokrat niso pripravljeno čakati s tem koristili interesom delodajalcev. Zato pa bodo znali s svojo odločno voljo prisiliti delodajalce, da urejijo ter pregledajo njihovo delovno pogodbo prav v istem času kot pogodbo za uslužbence barov in kavarn. Seveda so se takrat uslužbeni restavracij upravičeno vpraševali: »Kdaj bo vrsta za nas?« Toda kot vse kaže, se je zdelo gospodarjem, da je čisto dovolj, da so se pričeli sploh za koga zanimati za to, da so svojo skrb povsod uslužbencem barov in kavarn. Mislili smo si pač, da je bolje zadovoljiti najprej ene potem šele druge. Tako je sedaj že poteklo osem mesecev in uslužbeni restavracij še vedno zamažajo, da bi se jih gospodarji usmili in jim končno uresnili vse njihove upravičene zahteve.

Miklova Zala v Bojnucih

V nedeljo je prosvetno društvo v Opčin ponovilo v Bojnucih svojo predstavo znane ljudske igre iz koledarskega žetlona »Miklova Zala«. Obisk domačinov, kakor tudi prireditelcev sosednih vasi, je bil zelo velik in igra je vsem zelo ugajala. Vkljub velikemu navalu pa je potekalo vse v najlepšem redu in tako smo imeli tukaj priložnost videti, koliko dobrega se lahko napravi na vasi, ako se dela v slogi in z ljubeznijo. Razpoloženje med občinstvom je bilo domače in prično, ker tokrat na prireditvi ni bilo kalilcev miru, kakršni so »dombas Riko in njegovi pajdaji«. Ljudje so z zanimanjem sledili poteku igre in tako igralci, kakor tudi orkester, so želi obilo pohval in priznanja.

Partizanska proslava v Križu

Lepo vreme je privabilo množico Tržčanov in okolčanov v Križ na partizansko proslavo, kjer je bila prirejena tudi razstava o narodnoosvobodilni borbi. Ljudi spominjala na nedavno minule čase težke borbe domačin v jugoslovanskih partizanov proti nemškemu in fašističnemu zatracu našega ljudstva. Ze dopolne je bila spominjala proslava za kriški partizani, katerim so prinesle razne domače in okoljske organizacije svoje vence. Prišli so tudi nekateri člani Kosovelov in Tržaške brigade, da so se poklonili na grobovih svojih padlih tovarišev bojevnikov. Vsa vas je bila odeta v narodne zastave z rdečo zvezdo, med katerimi so bile tržaške in delavske. Zborovanje se je vršilo na prostoru v bližini glavne ceste, ki je bil poleg zastav, okrašen tudi s slikami Stalina in Lenina. Nekateri prenašeči so privlekli od neke celo slike Hebranga in Zujčevica ter jih izobesili. Zbrane je najprej nagovoril Slavce Adu, ki je govoril na splošno o tržavi iz narodnoosvobodilne borbe in o čital ZVU, da ne priznava partizanov tistega, kar so jim med borbo tako sveto ljubljali. Za njim je govoril v italijanščini Grisoni Nello, ki je omenil borbo Rdeče armade in Stalina. Ker ga je pa zadnje mesece spomin popotovanja zapustil, je pozabil tudi tokrat omeniti jugoslovansko armado in njene partizane, ki so imeli, če tudi nas ni zapustil spomin, glavno vlogo pri osvoboditvi naših krajev. Slovenski in italijanski pevski zbori so zapeli več partizanskih in delavskih pesni v slovenskih, italijanščini in tudi nekaj hrvaških. Seveda je sodelovala tudi kriška godba, ki ne odreže na nobeni proslavi. Po končanem programu je mladina otvorila ples, ki se je zavlekel pozno v noč. Dojem so stariši poseleli pri kozarstvu vina in tako proslavi trgatev, iz so prav to nedeljo marsikje začeli.

KOLEDAR Turek 5. oktobra Placid, Durja Sonce vzhaja ob 6.08, zahaja ob 17.38. Dolžina dneva 11.30. Luna vzhaja ob 9.22, zahaja ob 18.46. Jutri 6. oktobra Dalibor

Šolska vrata so se odprla...

Včeraj so se po trimesečnih počitnicah ponovno odprla šolska vrata učiteljskim šolarkom. Se vsi nemirni in razburjeni zaradi važnosti tega dne so se šolarji zbirali pred šolami ter se živahno razgovarjali o bodočem učenu, o učiteljih in profesorjih. Prvošolci so se plaho držali materinih kril ter so z začudenjem strmeli v že pokokavne starejše šolarje, za katere je pomenil prvi dan šole samo pričetek učenja, medtem ko pomeni za začetnike ta dan mnogo več, saj se vendar poslavljajo od brezskrbnega življenja ter stopajo na pot, ki jih bo vodila v svet znanja. Ob tem prvem dnevu šole bi želeli samo eno: da bi bila naša šola resnično kva svoji nalogi, ki ji nalaga težke probleme, med katerimi je seveda najvažnejši vzgoja naših najmlajših v duhu bratstva in ljubezni, da bodo potlati vredni člani človeške družbe.

Prvi roditeljski sestanek v dijaškem domu

V nedeljo 10. oktobra ob 9 uri dopolne v prostorih dijaškega doma v Trstu, ulica M. Buonarroti 31, prvi roditeljski sestanek v novem šolskem letu. Pozivamo vse starše, katerih otroci so bili za šolsko leto 1948-49 sprejeti v dijaški dom, kakor tudi tiste, ki so zaposlili dijaško matice za kakršno koli drugo pomoč, da se sestanka z gotovostjo udeležijo, ker bodo na njem dobili vsa potrebna navodila in pojasnila.

Zavezniški vojaški upravi v roke majorju Gardnerju

TRST Po vaši zaslugi smo bile gospodinjice na STO-ju že nestotokrat zelo prizadete. Upravi smo se in vam poskušali prikazati po naši množični anti-fašistični organizaciji ASIZZ, uso zgrešenost vaše gospodarske politike. Sedanje povisjanje cen nas je ponovno prizadelo. V skrbnih smo, ker kot žene, matere in gospodinjice najbolj občutimo vse te bremen odkadanja, trdega življenja. Vse to so pa posledice neskladnosti vaše gospodarske politike, pri vodstvu karere, zaradi vaših imperialističnih načrtov, niste hoteli upoštevati stvarnosti. Me se z vsem tem, še manj da s povisjanjem cen življenjskim potrebništvom ne moremo sprijazniti. Zaradi tega ponovno zahtevamo, da se čimprej izvede vse, kar nam je zagotovila mirovna pogodba. Zahtevamo nadalje tudi, da se upoštevajo možnosti za polno obratovanje industrije na STO-ju, kar ne bo težko, če boste črtali iz vaših političnih načrtov imperialistične težnje. Zahtevamo samostojno in neodvisno finančno ter gospodarsko politiko! Smrt fašizmu! Svoboda narodu! Trst 1. oktobra 1948. Zene okraja Sv. Magdalene, članice ASIZZ

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE za Tržaško ozemlje PREDSEZONA

V četrtek 7. t. m. ob 20 uri gostovanje v Prosvetnem društvu »SKAMPERLE« PRI SV. IVANU z narodno igro JURČICA-DELAKA: „Deseti brat“

Kulturni večer pri „Simonu Jenku“

Prosvetno društvo »Simon Jenko« priredi v četrtek 7. t. m. ob 20.30 kulturni večer s sodelovanjem vaške kvintete »Panje s Kraska« ter mladinskega tamburaškega zboru Z. Rocola pod vodstvom tov. Geršola. Med odmorom bo izvoljena volivna komisija za občni zbor, ki bo kmalu.

Glasbena matica

Te dni se vrši naknadno vpisovanje gojencev v šolo Glasbene matice dnevo od 10 do 12 v Vicolo Ospedale Militare št. 2. Gojenci naj se javijo že sedaj, kasni, ki se niso opravili kontrolnega oziroma prestopnega izpita.

IZLETI

Izlet v Val Gardeno bo priredil CAT 16. in 17. oktobra. Vpisovanje in pojasnila v ul. Conti 11 vsak večer. Planinsko društvo v Trstu priredi v nedeljo dne 17. oktobra izlet na Javornik in v Crni vrh nad izlet. Odhod ob 6 zjutraj iz ul. F. Rizzi 10.1 in v Rožanu v četvrti Gerč, Trg Tra i Rivi 3 do vključno 5. oktobra.

ROJSTVA, SMRTI IN POKOJE

4. oktobra 1948 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo je 10 obisk je bilo 11. Obeležena poroka: uradnik Vizitelj Josip in uradnica Mitri Ivanka, mehanik Babuder Milan in zasebnica Crociati Emilia, kitarer Cernia Karlo in zasebnica Brevecih Mafalda, gradbeni inženir Wetzi dr. Arno in zasebnica Movič Julija, kmetovalec Hild Cesar Ermano, 30-letna Stjepani Marija pr. Loto, 80-letni Piusi Gino, 31-letna Luza Marija Temporalni port. Tozzi, 62-letna Temporalni Kristina port. Cvek, 88-letna Franko Ana vd. Sajž, 68-letna Pesante Ivanka.

RADIO

7.30. Koledar, 7.35. Jutranja glasba. 7.45. Poročila. 11.30. Reprodicirna glasba. 12.00. Novi svet. 12.10. Operetne melodije. 12.45. Poročila. 13.30. Iz šola lahka in narodna glasba. 13.30. Iz šola težka. 14.15. Pregled tiska. 14.20. Objava sporočila. 17.30. Plesna glasba. 18.00. Vokali kvintet - prenos iz Ljubljane. 18.30. Glasba raznih narodov. 19.00. Človek in narava. 19.15. 20.00. Solistična glasba. 19.45. Poročila. 20.00. Fantje s Krasa. 20.20. Glasbe. 20.45. Operetne. 20.30. Moja zemlja. 21.00. Člani SNG. 22.00. Orkester Howard Barlow. 22.15. Simfonična glasba. 22.45. Plesna glasba. 23.15. Poročila. 23.30. Objava sporočila. 23.35. Polnočna glasba. 24.00. Zauključek.

DAROVI IN PRISPEVKI

Za našega dijaka daruje Karlo Vecchio 20 lir. Vesela družba je zbrala pri Zori Nemeč 2050 lir.

KINO

ROSSETTI. 16: »Ončastena«, H. La. mar. FENICE. 16: »Tarzan proti strahom«. Weissmüller. FILODRAMMATICO. 15.30: »Kralj prepovedanih«. A. Cell. VENEZIA. 16: »Kapitan Bloods, Flynn. ALABARDA. 14: »Razbojnik Jess, T. Power. IMPERO. 16: »Bill sino zelo srečna. VIALE. »Zadnji horizont«, G. Ford. MASSIMO. 16: »Pustolovščina«, Gable. KINO OB MORJU. »Moje uspehe. II. del M. Gorkove trilogije. NOVO CINE. 16: »Kralj v tujini, D. Fairbanks. ODEON. 16: »Brez greha«. IDEALE. 15: »Dezeverje prihaja, T. Power. MARCONI. 16: »Texas«, W. Holden. ARMONIA. »Mestščevanje Daltonovna, R. Scott. AZZURRO. »Blešč zvezda, E. Powell. R/DIO. 16: »Saragota, G. Cooper. ADUA. 15.30: »Ljudje novega življenja, G. Kiaroff. VITTORIA. 16: »Edeta Rita«, Velaz. VENEZIA. 16: »Če si ti potikaš ova kralj, Gianni in Pionto. BELVEDERE. 16: »Bogdadaški. KINO SKEDNJA. Zorito. SAVONA. 14.30: »Marja Antonietta, T. Power.

MARIO

TRST, TRG MALTA (nebotičnik) Nepretrgan urnik TELEFON 71-09

Drugi nastop dirigenta H. Alberta v gledališču »Verdi«

Sporoč, ki si ga je izbral Herbert Albert za svoj drugi koncert v četrtek zvečer, je pokazal izjaven umetniški okus nemškega mojstra. To je izprtila tudi številna publika, ki je nagradila dirigenta in orkester z glasnim odobravanjem. Prva je bila izvajana Mozartova simfonija v D duru op. 38, imenovana tudi »Praska«. Kakor vsa ostala dela solnarskega glasbenega velikanja, je tudi slednja polno sveže invencija, jasnih melodičnih linij in bleščeče svetlobe in dirigentu se je v polni meri posrečilo izluščiti vse te bistvene lastnosti Mozartove glasbe. Stedil je Richarda Straussa simfonični poem »Don Juan«, ki spada med mladostna skladateljska dela in s katerim si je utrdil svoj sloves. To delo, ki se mu pozna še močan vpliv Wagnerja in raznih drugih glasbenih struj, je prava pesem opančevane mladosti, polna sijaja orkestralnih barv in nasičena efekto, ki se priča v močno zasledeno orkestru in pod večjo taktirsko tepo to izraza. V drugem delu koncerta smo slišali Brahmsovo II. simfonijo v D duru, ki je skladatelj napisal za časa svojega letovanja v Porečah ob Vrbskem jezeru. Brez domne je tudi tega koroka pokrajina vplivala na Brahmsa, da je njegovo delo zadobilo značaj mladostne svežine in preprostosti, kateremu se pridružijo še ostale posebnosti Brahmsovega sloga — lepi zvočni efekti z menajočimi se ritmi, kristalnočisti ter melanholično intenzivna zračnost — vse to pa arhitektonsko smiselno povezano v obliki, kateri se pozna odsev Beethovnovih simfonij. Občutili smo, da je dirigent v to simfonijo vložil največ svojega truda in orkester se je v polni meri odzval njegovemu privedanju. Delo je pred nami zastavilo v vsej svoji lepoti in še posebno v finalu doseglo tisto stopnjo izvedbe, ki bi bila častna tudi za simfonični orkester svetovnega slovesa. Dirigent Herbert Albert, ki je že ponovno vodil tržaški simfonični orkester, se je pokazal vsežuga dirigent, ki si zna pridobiti tesen kontakt z orkestrom. Glasne ovojčke poslušalstva mu bodo gotovo v izpodbudo, da bo v bodoče ponovno nastopil v našem mestu.

Beseda slovenskim dijakom ob tednu »Za našega dijaka« od 10. do 17. oktobra

Od 10. do 17. oktobra t. l. bo prireditelj Dijaške matice s sodelovanjem prosvetnih društev teden »Za našega dijaka«. Ker se bodo vsa sredstva, ki jih bomo v tem tednu zbrali, porabila izključno samo za podporo revnim slovenskim dijakom Tržaškega ozemlja, je dolžnost vse slovenske dijaške mladine, da pri akciji z vso vnamo sodeluje. Dijski naj se čakajo, da jih prireditelj prikaže za pomoč odnornik prosvetnih društev in krajevni odbor Dijske matice, ampak sami naj stopijo k njim in se z njimi dogovorijo o vseh podrobnostih. Potrebno je, da si delo pravilno razdelijo: spoznamo s prosvetnimi društvami naj določijo, kdo bo pobiral nove člane Dijske matice in prosvetne prispevke, kdo bo skrbel za primarno propagando in kdo za razne prireditve. Ker so odnorniki naših prosvetnih društev preobčutili z drugim delom, bo glavna brezna akcija »Za našega dijaka« nosila dijaštvo. Zato je najino, da prireditelji dijski k sodelovanju prav vse tovaršje in tovaršnice. Tekmujejo naj z dijski in dijaškinjami drugih krajev, kje bodo nabirali več prvotrajnih prispevkov in več svojih članov Dijske matice. Z vsjo odločnostjo naj pobližje zgrešeno misljenje nekaterih staršev, ki odtegujejo svojo podporo Dijski matici, češ naj vsak sam skrbi za svoje otroke in da čim najino namena spatečvata za druge. Ravno tako je treba pohititi z bliženje tistih dijakov, ki pri akciji niso sodelovali z izgovori, da nim Dijska matice sicer ne da. Naša dolžnost je, da pomagamo prav vsem brez razlike, ki so naše pravnice vredni in potrebni. Ko bodo ti nekje dokotali potekali, bo do svojim znanjem in sposobnostmi, koristili vsemu ljudstvu in ne samo posameznikom. Dijski in dijaškinje S pozitivnovalim in neobčutnim delom dokazuje, da se zavedate svojih dolžnosti do svojih tovarišev in tovaršic, ki zaradi današnjih težkih gospodarskih razmer ne morejo obiskovati šole brez naše pomoči. Zato: NA DELO!

Požar v Trstu in Mačkovičaj

V nedeljo zvečer okrog 22 je izbruhnil iz neznanih vzrokov požar v barakah na Miramarški cesti št. 117, kjer ima Rossi Jožef svojo točilnico. Gasilci so sicer takoj prišli na delo, vendar so se morali precej truditi, predno so pogasili ogenj, ki je povzročil preko enega milijona lir škodo. Tudi v Mačkovičaj so imeli požar, ki je uničil dom znanega borca za svobodo Olenika Josipa. Ker mu je poleg hiše zgoraj ali se uničil tudi vseh pridelcev v senu in vinu, ima Olenik zelo veliko škodo. Zato bi bilo potrebno, da zavrednemu moču prislojico na pomoč vsi sosedeji in znanci, pa tudi drugi ljudje. Dvakrat da, kdor hitro da.

V naših ladjedelnicah so zopet splovili ladjo

V nedeljo ob 9.35 so v ladjedelnici Sv. Marška splovili v morje tretjo motorno ladjo, ki jih v tej ladjedelnici gradijo na račun »Alexandria Navigation Company«. Svečanosti je prisostvovala velika množica delavstva, ki so lahko s pomonost gledali svoje delo, saj je prav ta stroka prinesla ugled in slavo našega mesta po širnem svetu. Medtem ko se je »Port Saids« premaknila in so ladjski propelerji prišli v stik z vodo so začele piskati sile ladjedelnice in vladilce. Botra ladji je bila gospodična Marina Crovetti, hči ing. Crovetti, J. ravnatelja tovarne strojev Sv. Andreja. Prisostvovali pa so svečanosti sir Garrett, predsednik Lloydovske ladjskega registra iz Londona, inšpektorja paroplovne družbe z načelnikom ing. Minnavabjem in še mnogi drugi gostje. Gostili pa so predsednik CRDA-e kapitan Avgust Cosulich, ing. Movis, ravnatelj ladjedelnice in še drugi višji uradniki ladjedelnice. »Port Saids« je tretja ladja, ki jo pri nas gradijo za Egipt. Pred nekaj meseci sta namreč bili spuščeni morje prvi dve. Vse tri bodo dokončane še v tem letu. »Star of Luxora«, ki je bila prva splovljena bo dokončana in izročena paroplovni družbi še prihodnji mesec. Vse te ladje imajo po 7173 ton, nosilnost znaša 6400 ton, Dolžina znaša 118.87 metrov, širina pa 17.82 metrov. Ladje bodo opremljene z motorji Diesel-Schultzera, izdelanimi v tovarni strojev Sv. Andreja. Brzina ladji bo 14.8 morskih milj na uro.

«Gospodarstvo»

Prinosa v zadnji številki vrsto gospodarskih člankov iz tržaškega in mednarodnega gospodarskega življenja. Med temi objavila list tudi izjavo vodje jugoslovanske gospodarske delegacije na Tržaškem sejmu o njegovih vtisih o sejni. V uvodnem članku »Svobodno tržaško ozemlje lahko živa dokazuje list na podlagi podatkov iz zadnjega sporazuma med anglo-ameriško VU in italijansko vlado, da se STO lahko postavi na lastne finančne in gospodarske noge. Otrbati bi se seveda moralo vseh nepotrebnih stroškov, predvsem izdatkov za vzdrževanje ogromnega uradniškega aparata, ki nam ga je poklonila Italija. Članek »Business is business« govori o konkurenci med novo nemško in angleško industrijo ter o francoskem protestu proti poskusom ameriške avtomobilske družbe, da bi prevzela italijanska podjetja »Fiat« in »Lancia«. Francoska avtomobilska industrija se namreč boji, da bi potem ameriško podjetje preplavilo s svojimi proizvodi vso Evropo in izpodrinilo tudi francosko avtomobilsko industrijo. Med dogodki v mednarodni gospodarski politiki našega lista spoznamo na kmetijskem področju med evropskimi in azpandnim državam, ki je bil sklenjen pod okriljem gospodarske komisije OZN v Zenevi. Članek »Konkurencija furjanske in italijanskega mizarstva« nam na povsem stvarnem primeru dokazuje, kako usodni so bili za tržaško gospodarstvo marčni sporazumi med angloameriško VU in italijansko vlado, z katerimi je bila pokopana gospodarska neodvisnost Trsta. Furjanske in italijanske mizarstvo čedalje bolj izpodrivata tržaško. Tržaški mizarji morajo nabavljati les na dragem »talijanskem trgu« namesto »nemškega trga« v Jugoslaviji. Poleg raznih drugih člankov prinaša list razna finančna in splošno gospodarska poročila z domačega in svetovnega trga.

Spominjska proslava v Trebečah

V nedeljo dopolne okrog 10.45 je bila v Trebečah spominjska proslava padlih borec antifašistov. Zbralo se je precej ljudi in je sodelovala tudi domača godba. Od tej priložki je spregovoril v slovenski Malalan Henrik in za njim v

Za 40 parov hlač so osušili ameriško vojsko

Pred našim tribunalom so se večeraj morali zagovarjati Dodič Silvano, Torot Romano, Tolloy Domenico, Cesarotto Romeo, Valentino Andrea in Nereo Carmeli. Razen slednjega, ki je bil obtožen, da je nakupoval ukraden blago, so se vsi morali zagovarjati, ker se jim je polotila stara bolezen skladiščnih prodav. Vsi ti so bili namreč zaposleni v javnih skladiščih v starem svobodnem pristanišču v skladišču št. 1, katerega imajo v najem ameriške oborožene sile. Pri svojih obiskih v skladiščih (četrtič se jim je ponesrečilo) 40 parov vobiskanih hlač in še nekaj drugih kosov perila. Po zaslišanju obtožencev, prič, državnega tožilca in zagovornikov, je sodišče nekako ob 15 izreklo sodbo. Dodič, Torot in Tolloy so bili spoznani za krive in bili obsojeni zaradi tatvine na 1 leto, 5 mesecev in 10 dni ječe ter 8 tisoč lir globe. Carmeli je bil zaradi nakupa ukradenega blaga obsojen na 4 mesece ječe in na 2 tisoč lir globe.

Smrtna nesreča pri plezanju v Glinščici

Skupina tržaških planincev je kot običajno ob nedeljah tudi zadnjo nedeljo krenila v Glinščico pri Bojnucih na plezalne vežbe. Med

Fizkultura

Polovičen uspeh Ponziane nad Budućnostjo in visoki zmagi Dinama ter Hajduka

Ponziana je daleč od svojega doma dosegla polovičen uspeh v tečajih; igra je neodločeno s Budućnostjo. Ta polovičen uspeh pa se nam zdi še odličnejši, če posebno če poznamo odlično igro enajstoročice iz Titograda. Javno je da niše ni pričakoval takega uspeha. Vendar je Ponziana pokazala visokom nogometno sposobnost in nam daje upanje na boljši potek letošnjega prvenstva. O poteku tekme bomo še pisali

DINAMO-LOKOMOTIVA 3:0 (1:0)

V nedeljo je bila v Zagrebu odigrana nogometna tekma za prvenstvo I. zvezne lige med Dinamom in Lokomotivo. Tekma se je končala z uspešno zmago Dinama z rezultatom 3:0 (1:0). Gole za Dinamo so zabil Čajkovski, Wolf in Lampel. Dinamo: Arneri, Horvat II, Horvat I, Pleše, Janžič, Pukšić, Cimerman, Čič, Lampel, Wolf, Benko, Čajkovski II. Lokomotiva: Zmara, Kolaković, Obe, Godec, Žerjav, Andrečič, Aibi, Bobek II, Lokotek, Zigman, Biatec, Conč. Predtekmak med Zagrebom in Miličarjem, ki je bila igra za prvenstvo Hrvatske lige, se je končala neodločeno 0:0.

HAJDUK - METALAC 4:0 (1:0)

Zaradi nedeljske prijateljske nogometne tekme med Rapidom in Partizanom je bila tekma med Hajdukom in Metalcem odigrana že v soboto. Tekma se je končala z visoko zmago Hajduka 4:0 (1:0), ki je prevladovalo pot celo od prvega do zadnjega trenutka. Poleg raznih drugih člankov prinaša list razna finančna in splošno gospodarska poročila z domačega in svetovnega trga.

Smrtna nesreča pri plezanju v Glinščici

Skupina tržaških planincev je kot običajno ob nedeljah tudi zadnjo nedeljo krenila v Glinščico pri Bojnucih na plezalne vežbe. Med

PRIJATELJSKE TEKME

Partizan-Rapid 2:1 (2:1)

V nedeljo je bila pred 25.000 gledalci odigrana mednarodna prijateljska nogometna tekma med moštvo dunajskega Rapida in domačim Partizanom. Tekma je bila zelo živahna ter tehnično dovršena, toda brez zaključnih udarec. Rezultat je bil 2:1 (2:1) v korist Partizana. Oba gola za Partizana je dal Radonović v 37. in 38. minuti prvega polčasa, gol za Rapid pa je zabil Koerne I. Moštvu sta nastopila v naslednjih postavah: Partizan: Šotarič, Petrovič, Firm, Čajkovski, Jovanović, Atanković, Strnad, Bobek (Valok), Senfar, Radonović, Simonovski. Rapid: Musil, Wagner II., Golobitsch, Wagner I., Boerckl, Wideman, Knofl, Koerne I., Strebl, Binder, Smetana. Sodil je dobro dr. Branko Lončar.

Zmaga Aurore in Skednja v prvem dnevu nogometnega prvenstva STO-ja

Da bo Magdalena tako kivrno prodala pred enajstoročje Aurore prave gotov ni nihče mislil. I, da se je Aurore precej ojačala, medtem ko je morala Magdalena izgubiti nekaj pravih dobrih igralcev, ki so med klasičnim prvenstvom vodile blo-rdečo lanko po od zmage do zmage. Tudi o Skednji se ni pričakovalo toliko, ker kaže, da ni na lanki višini, medtem ko je Sv. Ana morala pustiti doma nekatero dobro elemente, in to zaradi bolezni. OMMSA in Arrigoni sta kot nova lanka lige pokazala, da sta vredna te časti, medtem ko je morala Meduza v prvem dnevu kapitalirati pred boljjo enajstoročje Kostalunge.

Avtobusno podjetje ZACCARIA

zopet obratovati na vseh svojih avtobusnih proгах: TRST - LJUBLJANA, TRST - REKA, TRST - PORTOROŽ, TRST - NOVIGRAD, TRST - UMAG - IN OBRATNO. Vozni red ostane neizpremenjen DIREKCIJA

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - SVETOGORSKA ULICA 42 - TEL. 749

KMETOM IN ŽIVINOREJCEM

Krmiljenje in reja molzne krave

Potrdila o službovanju v NOV

za bivše partizane goriske pokrajine

Nadaljujemo z objavami imen bivših partizanov, ki jih odsek za bivše partizane pri DFS vabi, da se jim prej glase na sedežu v ul. Montesanto 42, kjer bodo dognili avtorizacije vojnega področja iz Ljubljane v dokaz, da so služili v narodno osvobodilni vojski:

Lukman Franc iz Sovodnj, Čiči Jožef iz Sovodnj, Radetič Marcel iz Jamelj 48, Pirč Karlo iz Jamelj 33, Pahor Andrej iz Jamelj 32, Okretič Rudolf iz Jamelj 28, Bagon Andrej iz Jamelj, Pahor Friderik iz Jamelj, Fajgel Danilo iz Pezme 18, Ojibek Stanišlav iz Oslavja, Kodermac Ljivo iz Pezme 19, Friščič Alojz iz Pezme 3, Klanjšček Uršič Jeronim iz St. Mavra, Mavrič Valentin iz St. Mavra, Valentič Jožef iz St. Mavra, Štiglič Jožef iz Pezme 1, Klanjšček Anton iz Oslavja, Jožef iz St. Mavra 11, Zamar Alojz 1, Mikuz Emil iz Oslavja 9, Figelj iz Pezme 1, Dornik Alojz iz Pezme, Saurin Oskar iz Oslavja, Franičič Jožef iz Podgore, ul. Cuneo, Skarabot Stanišlav iz Podgore, ul. Atimš 57, Rožič Jožef iz Pezme, Vallone delle acque 1, Devetak Anton iz St. Mavra, Bensa Franc iz Pezme 50, Makuc Jožef iz Pezme 39, Štoja Ivan iz Pezme 13, Blažič Vladimir iz Kobane biv. v Pezmi 10, Bensa Stefan iz St. Mavra, Vilma vas 4, Valentič Jožef iz Pezme 33, Feri Jožef iz St. Mavra 3, Mikuz Emil iz Pezme.

(Jutri nadaljevanje)

ŠOLE SO ODPRTE

Naši najmlajši so stopili v novo življenje

Včeraj 4. oktobra se je pričelo novo šolsko leto na vseh osnovnih šolah v Gorici. Šolska vrata so se torej uradno odprla in po učilnicah je zaživela mladost. Naši malčki so v gručah z otroškim življenjem napolnili ceste in hite pri vzgojnih domovih. Posebno razveseljuje bilo gledati najmlajše šestletnike, ki so prvič prestopili šolski prag in prav za prav s tem stopili v življenje.

Zivahno je bilo zlasti po slovenskih vaseh, kjer se je bolj kakor v mestu opazil vrvež šolske dece, ki je klicala in pozdravljala, kajti na vasi se otroci poznajo že pred vstopom v šolo. V mestu so si pa nasprotno prvi dni zelo tuji in nezapljeni in zato boječi. Prijateljstvo morajo izdati potem skovati.

Učitelji in učiteljice imajo polne roke posla, da otrokom dopovedo nov način življenja po letih in mesecih razbrzdane in brezskrbnega pohajanja. Pri vsem tem morajo omeniti, da preživlja slovensko šolstvo na Goriskem velike težave. Predvsem je bil imenovan nov didaktični ravnatelj, ki se bo moral s slovenskim šolstvom šele spoznati; potem je vračanje slovenskih knjig in učnih moči, katerim je oteženo nemoteno delo na šolskem področju. Kljub temu želimo, da bi učitelji in učenci premostili težave in da bi šolsko leto 1948-49 potekalo uspešno ter v zadovoljstvo staršev in vsega našega življa.

Prošnjo na kolokovanem papirju za 32 lir, podpisano od prosilca za 300 lir, naslovljeno na blaginjska notranjega ministrstva.

Dokumenti kakor po točkah 2, 3, 4, 5, 6 in 9 ne smejo biti stari več kot 3 mesece od dne razpisa natečaja (31. avgust 1948).

Nadaljnja pojasnila daje tajništvo občine in prefektura (Div. 2 A).

11. bančno ali pošto položnico za 300 lir, naslovljeno na blaginjska notranjega ministrstva.

Dokumenti kakor po točkah 2, 3, 4, 5, 6 in 9 ne smejo biti stari več kot 3 mesece od dne razpisa natečaja (31. avgust 1948).

Nadaljnja pojasnila daje tajništvo občine in prefektura (Div. 2 A).

Vinogradniki v skrbeh zaradi spremembe vremena

Po tednih sončnih dneh se je včeraj nenadoma vreme pokvarilo. Letos smo imeli že preveč dežja, kar je zelo nepovoljno vplivalo na poljske pridelke. Vse se je zakasnilo, posebno koruza, grozdje in čimkvanit. Ker pa je bilo zadnje tedne lepo, so se kmetovalci veselili, da bo to nadoknadilo zamujen čas poleti.

Posebno sta potrebna sonca grozdje in čimkvanit. Mnogi, ki so že pobrali grozdje, so se pokesali, ker bodo imeli vino kislo. Pametnejši so poslušali nasvete izkušenih ljudi in so pustili grozdje dozoreti. Večina je odločila, da bo pristopila k trgatvi okrog 15. oktobra, ker grozdje v lepem vremenu mnogo pridobi na sladkorju. Nema doma pa se je včeraj pojavil prvi novembrski dan. Oblaki so se spustili nizko, toda dežja je ni bilo, samo rosa se je sipala iz megle.

Kmetovalci so zelo nejevoljni. Če bo tako vreme trajalo, bo napravilo ogromno škodo vinogradnikom, ki živijo edino od prodaje vina. To velja posebno za briške vase, Steverjan, Oslavje in druge.

Drugi jesenski in zimski pridelki, cvetčata, ohrovt, salata, radič, zelje, kažejo zelo dobro. Na splošno lahko rečemo, da je bila letošnja letina precej dobra, vprašanje je le še, kakšen bo vinski pridelek. O tem bomo še spregovorili, ko se bo trgatve pričela.

11. bančno ali pošto položnico za 300 lir, naslovljeno na blaginjska notranjega ministrstva.

Dokumenti kakor po točkah 2, 3, 4, 5, 6 in 9 ne smejo biti stari več kot 3 mesece od dne razpisa natečaja (31. avgust 1948).

Nadaljnja pojasnila daje tajništvo občine in prefektura (Div. 2 A).

Enostavna pol iz države v državo

Zaradi ilegalnega prestopa državne meje so organi javne varnosti v nedeljo aretirali v Krmini Concelto Sartini, Josipa Borgia, Josipa in Ivana La Monaca, vsi doma iz Vittorie pri Ragusi. Imenovani so se po kratkem bivanju v Jugoslaviji vrnil, oziroma so jih sem predali jugoslovanski obmejni organi.

Isti dan je bil aretirani v ul. 24. maja v Gorici zaradi nameravanega prehoda državne meje 33-letni Odo. nico Operoso iz Boscotrecare pri Neaplju. Sam je namreč na kvesturji priznal, da je prišel v naše obmejno mesto zato, da poskuša v Jugoslavijo.

KINO

VERDI. 17: «Vojaški novice» Gianni in Pinotto.

VITTORIA. 17: «Mehikanska serenada» S. Theple in F. Tone.

CENTRALE. 17: «Ni časa za ljubezen», C. Colbert in F. Mc Murray.

MODERNO. 17: «Zvezda in Risa», La Jana in W. Scharf.

EDEN. 17: «Mehikanska ježa», G. O' Biren in A. Young.

Živahna fizikalna nedelja v Medani in Šempetru

V Medani so mladinci ustanovili iniciativni odbor avto-moto krožka Medana in se med drugim obvezali, da bodo še ta mesec organizirali šoferska amaterski tečaj. Naslednjega dne popoldne, v nedeljo, so pripravili motorne dirke z zaprekami. Tekmovalo je 18 vozačev medanskega okraja. Prvo in drugo mesto sta zasedla Mirko Kristjančič in Jože Debeljak.

Nedeljske motorne dirke so združile medansko mladino, ki je pokazala, da je v tem letu v fizikalnem delu precej napredovala.

Na igrišču v Šempetru pri Gorici pa je bilo okrajno atletsko tekmovanje, ki je privabilo precejšnje število gledalcev. Tekmovalo je 177 atletov, moških in žensk iz vseh krajev Goriske. V končni oceni družtev je bilo stanje takšno naslednje: Moški: Renče 11.876 točk, Ajdovščina - Vipava 10.770, Gorica 6166, Solkan 4926, Tovarna Anhovo 3350, Cepovan 2283. Ženske ekipe: Gorica 3327 točk, Solkan 2868, Cepovan 2013, četrtja je bila tovarna Anhovo. Moški posebejno: Kovačič (Ajdovščina), Bajc (Ajdovščina), Šebenik (Ajdovščina) izven konkurence, Černigoj (Solkan), Štrukelj (Solkan). Ženske posebejno: Kovačič (Solkan), Abramčeva (Solkan), Doljakova (Solkan), Kofoljeva P. (Cepovan), Silčeva (Gorica), Kofoljeva V. (Cepovan) izven konkurence.

Skupno smo se borili skupno bomo gradili!

Prva skupina 25 mladincev in mladink iz bujskega okraja je včeraj popoldne prišla v Koper in ob velikem zanimanju prikoralaka na Tivov trg med igranjem koračnice: «Sanač-Sarajevo». To so prvi mladinci in mladinke nove delovne brigade, ki bo sestavljena v teh dneh iz okrajne mladinske organizacije. Zbirališče brigade je v Kopru, od koder bo odstopovala v prihodnjih dneh na gradnjo železniške proge Sežana-Dutovlje.

Mladina istrskega okrožja bo tako ponovno dokazala, kako hoče pripraviti za delom pri gradnji in obnovi objektov splošne ljudske koristi. Kot je bila med borbo tesno povezana z organizacijami po Krasi in Pivki, je tudi danes pripravljena to povezovalno sklopiti in razširiti. Delovnemu človeku ni meje in ne pregraj!

Nezgode in prestopki

PIRAN

Nekemu vojaku JA, ki je vozil drva, se je spališ konj. V diru je zdrvel po ulici naravnost proti morju. Vojaku se je posrečilo, da se pravem času skočiti z voza in se rešiti večjih poškodb, konj pa je v vozom vred zletel v morje. Po številnem naporu delu so ga našli, ki so takoj prišli na mesto nesreče, rešili tudi konja in spravili vse skupaj nazaj na obrežje.

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301/a PRITL. - TEL. 70

Odkritje spomenika padlim borcem v Saletu pri Izoli

Borba sinov Istre je bila tako močna, kakor je močno življenje in ljubezen Istranov do te zemlje, zato so zmagali!

Majhna istrska vasica Saleto pri Izoli je doživela v nedeljo svoj zgodovinski dan. Iz bližnjih in daljnjih vasi okraja so prišli bivši borci, aktivisti in ljudstvo, da počastijo spomin 19 padlih partizanov, katerim so Saležani postavili lep spomenik.

Spominska svečanost se je pričela s povorko vseh udeležencev, na čelu katere je godba igrala žalne koračnice. Ta povorka je bila živ dokaz, kako ljudstvo spoštuje spomin tistih svojih sinov, ki se vse žrtvovali za njegovo svobodo, saj je bilo v spredovju več tisoč ljudi poleg bivših borcev, ki so prišli v uniformah in v odlikovanju na prsih. Povorka je okoli spomenika napravila živ okvir, katerega so daleč iz posebnih poudarkov številne zastave, razobešene v velikem štirikotju na vrhovi okoli spomenika.

Ceta odreda JA je oddala tri častne salve iz pušk, nakar je sledilo polaganje vencev. Prvega so položili člani KP nato Zveza borcev, SIAU, sindikati, mladina, ASIZZ, pihorji krajevne Zveze borcev Portorč, Korte in Strunjan ter po samezne družine. Vseh vencev je bilo poklonjenih nad 25. Sledila sta spominska govora v italijanski in slovenski.

Prvi govornik je poudaril zavednost vaščanov, ki so se na tako lep način oddolžili spominu tistih, ki so za svobodo dali vse. Omenil je, kako čista je bila misel padlih, kako močna njihova vera v zmago demokratičnih idej, da so

ve pustili in odšli v gozdove, ki so jim nudili samo zavetje pred sovražnikom in nič drugega. Nadaljeval je, kako se danes razni sovrzniki skrivajo za zastavo internacionalizma, za ideje Marxa, Lenina in Stalina — po drugi strani pa razbijajo v borbi skovano bratstvo in blajstvo vse pridobitve NOV ter predstavljene ljudske oblasti. Konkretno je n. pr. «Lavoratore», glasilo Vidljevce frakcijske skupine v Trstu, kar zamočal vse proces, ki se je tni vrtil v Kopru pred vojaškim sodiščem proti skupini teroristov in špijnov iz Izole, ki je po navodilih CLN iz Trsta kovala zločinske načrte, kako odstraniti vodilne funkcionarje ljudske oblasti in pripraviti atentate na naprave splošne ljudske koristi. To je jasen dokaz, s kom so ti frakcijski povezani in po čigavih navodilih delajo. Drug dokaz, kakšno je delo frakcijske skupine, da se vsa leta v Trstu ni govorilo o volitvah. Danes pa se veliko govori. Naravno, Vidljevce frakcijska skupina je ustvarila ugodne pogoje za «Lavoratore» posevča veliko prostora o obstoju terorizma in istrskem okrožju. No, ta terorizma izvaja ljudska oblast proti vsem fašističnim, ustaškim in drugim elementom, ki bi poizkušali škodovati sedanjemu razvoju. To je dokazal tudi zadnji proces. Za vse take teroriste in zločince in ne bo mesta med poštenim in delovnim istrskim ljudstvom. To ljudstvo ve, kaj je svoboda, koliko žrtve je bilo treba, da si jo

Peta obletnica velike nacifašistične ofenzive

Hitro po padcu fašizma so nacifašisti zasnovali čistko v velikanskem obsegu čez vso Istro, da bi z enim samim zamahom uničili vsak odpor v istrskem ljudstvu. V ta namen so spravili skupaj ogromne sile motoriziranih čet, ki so vzele črto Reka-Trst in se pričele pomikati kot vse uničujoč plaz po Istri. Vse, ki so bili naklonjeni partizanstvu, ali simpatizirali z osvobodilnim gibanjem, so zajeli in odganjali s vabo, ali pa že na mestu postrelili. Vasi in posamezne hiše so požigali in uničevali v stoletjih težko zgrajene domove.

To pa je bilo samo na zunaj. Preostanek slovenstva zaključena.

morale razpršiti, da so se tako obvarovale popolnega uničenja, ki bi biladina takoj sklenila. Izgube so bile velike, tako na terenu, kot v edinicah. Toda je nikakor niso preplašili pogumnih Istranov, da bi jih odnehali z borbo proti novemu sovražniku. Moč do življenja in svobode je bila večja od tankov in istri. Vse, ki so skozi več dni bruhali smrt in razdejanje med istrskim ljudstvom, Znova je pričela delovati terenska obveščevalna služba, znova so vasi zbirale hrano za svoje borce, ki so nadaljevali s svojimi napadalnimi akcijami. Ni je bilo napadalnih akcij, ki bi se prekoračile, da je ne bi prekoračile, da Vedeli so, da bodo zmagali, in da je vse otepanje sovražnika je obramba v smrtnem strahu pred poginotom. Tako je tudi bilo. Prve dni maja 1945 so skupno z zmagoslavni edinicami IV. armije in Primorskega IX. korpusa gladko pomeli še z zadnjimi ostanki nacifašističnih zverinskih morilcev iz Istre in svobode.

Ljudstvo Istre sedaj praznuje vsako leto 2. 3. in 4. oktober kot izredne težke preizkušnje, ko je v borbi z mehaniziranimi armadami dokazalo, da je močnejše od teh. Tako so bile proslave v Bertokih, Dekanih, na Skofljah, pri Sv. Antonu, v Marezgah in drugih vaseh okrožja. Povsod je ljudstvo prišlo v velikem številu, da sliši besede govornikov, ki so z borbeno besedo govorili o junstvu naroda, katerega je bila od nacifašizma zapisana samo ena beseda: smrt. Toda kot se takratni naši sovražniki zmotili, se bodo tudi vsi današnji. Ljudstvo, ki je toliko pretrpelo in svobodo, ki je toliko vnaprej znalo brati svojo svobodo in ljudsko občutje. To pa proti vsakomur in v vseh, še tako težkih okoliščinah!

Natečaj za mesta občinskih tajnikov

Goriška prefektura sporoča: Z ministrskim odlokom z dne 31. avgusta l. l. objavljenem v Uradnem listu 13. septembra 1948 št. 215, je bil razpisan natečaj za mesta občinskih tajnikov 7. in 8. stopnje, do katerega imajo pravico namestniki ali začasnji tajniki, ki imajo vsaj 4 leta povalne službe, bivši borci in podobno pa najmanj 1 leto.

Prošnjo je čas predložiti 60 dni po objavi tega odloka, zato poteka rok za predložitev teh prošnji in potrebnih dokumentov za sprejem 13. novembra.

SMARJE

Zlomil si je roko. Fončič Mario iz Kortine je imel zelo nesrečen dan. Vračal se je z dela na oslu in tako nesrečno padel, da si je zlomil roko. Moral se bo zdravit precej časa in bo prihodnji najbrže pomislil, preden bo znova sodel na osla.

OTVORITEV MOSTU ČEZ DRAGONJO

Včeraj v nedeljo 3. t. m. smo otvorili novozgrajeni most med Borštom in Topolovcem v kopru skem okraju. Most veče oba brega reke Dragonje in je dolg 45 metrov. Poleg omenjenim vsem bo most v veliko korist tudi vsem okolišnim vasicam, ki so bile v svojo veliko škodo brez v-reke prave zveze in s tem v nekem pogledu tudi zanemarjene.

Ob otvoritvi je imela mladina iz Boršta in Topolovca posebno prireditve, s katero je proslavila ta važen dogodek.

Na sredni mostu je bila improvizirana dvorana, okrašena s sliko tova. Tita in Stalina in z zastavami. Kot prva točka je zadonela po široki dolini partizanska borbena pesem, ki je odmevala iz brega v breg. Za to je sledil govor nekoga tovariša, ki je v kratkih in klenih

OTVORITEV MOSTU ČEZ DRAGONJO

besedah orisal sedanjí politični in gospodarski položaj v svetu in doma ter prešel na besede tova. Kidriča, svet, ki je ob neki priliki dejal: «Svet nasilja se je podil, iz razvalin vstaja nov svet. Most za mostom, hram za hramom gradi našo ljudstvo in tem svojo novo domovino!»

Tako se dan za dnem spreminja nekdarje lice Istre. Dvigajo se novi, lepi in ponosni zadržni domovi, obnavljajo se poslopja, gradijo in lepšajo šole, na novo delajo in popravljajo ceste, vse to s podporo ljudskih oblasti, s prostovoljnim delom mladine in ostalega poštvovalnega istrskega prebivalstva. To je vsekar najboljši odgovor na vse dosedanje klevete in potikanja naših nasprotnikov. Le s tvornim delom bomo dosegli lepšo bodočnost!

OTVORITEV MOSTU ČEZ DRAGONJO

njeno nacionalno-revoluciarno linijo.

Ze na osnovi samo teh parugotovitve moramo priti do zanikaor ni bil opolnočasno izdati resolucije s takšno vsebino in v takšni obliki. Zaradi tega je jugoslovanski CK bil prisiljen odbiti krivične obtožbe in povabilo Informacijskega urada, naj se javi v spokorniški halji pred svojimi sodniki. In to je napravilo s dostojanstvom, ki je lastno samo človeku, ki se ne zaveda zločinov, ki se mu pripisujejo. Brez historizma in surovosti, ki so značilne za njene klevečnike, dokazujejo z otipljivimi dejstvi neresničnost obtožb, se je KPJ svetočno obvezala pred vsemi protetaristami množicami sveta, da bo z dejanji in ne z besedami dodod, svojo predanost načelom marksizma-leninizma, svoj internacionalizem in predanost mednarodnem proletarskemu gibanju. Tisti, ki se na najaromatnejši način zaganjajo proti novi Jugoslaviji in jo skušajo na vse močegoe načine ovirati v njenem političnem in gospodarskem razvoju, misleč pri tem, da opravljajo tako svojo internacionalno-revolucionarno delžnost, bi mnogo bolj napravili, če bi sprejeli poziv jugoslovanskega delavskega razreda na tekmovanje, kdo bo prvi v svoji deželi izgradil socializem, kajti samo tako bodo lahko dokazali, ali so ali niso boljši od Jugoslovčanov.

Mišljenje nekaterih, da se bil CK KPJ — kljub zavesti, da je v danih pogojih izveril vs svojo

NEKAJ MISLI IN ZAKLJUČKOV OB RESOLUCIJI INFORMBIROJA

„Ne na svatovski gostiji, temveč na bojnem polju spoznaš pravega prijatelja“

(ILJA EHRENBURG)

terega KPI še danes ni odstopila, čeprav je formalno priznala in sprejela kritiko in se skesano potrkala na prsa? Smatra morda Vidali za internacionalizem direktive, ki jih je v Rimu prejel od vodstva KPI in ki se nanašajo na nedolga dočena sprememba naše dosedanje politične linije, po kateri naj bi postopoma prišli do zahteve po priključitvi Trsta k amateris Italiji?

Da ne omenjamo umazane gonnje, ki jo vodi KPI proti ljudski republiki Jugoslaviji, proti KPJ in njenim voditeljem, to se pravi proti Istri Jugoslaviji, ki z vso naglico hiti v socializem, kar je bil primora npriznati celo član CK KPI F. Jovine, ki je dejal, da će bi se v Italiji zgradilo v zadnjih letih pol tistega, kar se je v tem času napravilo v Jugoslaviji, bi ta (Italija) danes že mnogo bolj odločno stopala po

poti k pravi demokraciji kot stopa sicerš ita. Če tukajšnji frakcijski smatrajo vse to za internacionalizem, potem jim mirne duše lahko rečem, da so politični in idejni tepci ali pa provokatorji. Vse njihov internacionalizem ni nič drugega kot zelo spretno prikrit in v internacionalistične fraze hinavsko odet nacionalizem, ki se bo v najbližji bodočnosti pokazal kot odkrito in najpopolnejše izdajstvo vse naše dosedanje borbe, vseh naših žrtv in naporov in to na eni od najbolj izpostavljenih točk mednarodne protimperialistične fronte. Pri naših posevem političnih in zemljepisnih pogojih in pri obstoječem narodnostnem sestavu tukajšnjega prebivalstva ne morejo dejanja, ki jih je Vidali izveril v zadnjih meseci, prav nič drugačije pomeniti, kot to, kar sem že izrazil.

Ze od prvega dne smo trdili, da je resolucija bila povod izdajstva tukajšnjih političnih pustolovcev, raznih biciklistov in oportunistov, ki so se perili do odgovornih partijskih in ostalih političnih voditeljev in prej ali slej do vsakemu poštememu komunisti in antifašistu panno, da je Vidali z nekaterimi svojimi pajdaji že dolgo tega pripravljal ta svoj, takšne in takšne namene skrbno sestavljen udar. Če bi ne bilo resolucije, bi bilo treba pa potakati neko drugo, čeprav mnogo manj sijajno priliko, na vsak način pa je moral izdajski in oportunistični gnoj, ki se je postopoma nakopil v naših vrstah, prej ali slej splavati na površje in nam tako omogočiti, da se ga iznebimo.

Ko je bila objavljena resolucija, je Vidali, ki ima brez dvoma neke machiavelistične sposobnosti, takoj preravnal, kakšne bi bile posledice, če bi se spor, ki je nastal v okviru Informacijskega urada, prenesel na naše ozemlje (točneje v naše organizacije) in se izpostavil učinkovanju tukajšnjih posebnih pogojev. Ko je upošteval naše posebnosti, je bil v prvem primeru prišlo do takšne kakovostne spremembe, pri kateri bi se vprašanje zlo ali pro Kominformum izobličilo v vprašanje za ali proti razbitju enotnosti tukajšnjih revolucionarnih sil, se je takoj z vso silovitostjo orgel na delo, da bi ga čim prej in čim bolj temeljito izveril.

To je še vse kaj več, kot navaden internacionalizem, to je že ne-

ka višja, nam sicer popolnoma nepoznana oblika «internationalizma», katere veliki duhoven na našem ozemlju je po vsej priliki Vidali. Ta internacionalizem je preračunan na dokončno priključitev Trsta k Italiji in vse Vidaljeve protestne brzojavke na OZN za spoštovanje mirovne pogodbe, za imenovanje guvernerja itd. nas ne bodo preprečile o nasprotjem. Mi tehamo ljudi po dejanjih in ne po brzojavkah. Protesti, prelepi članki v njihovem časopisju, borba za dvojezičnost in slovansko-italijansko bratstvo so samo nepotreben pesek v oči, vse dokler ne bodo nastopili takšni pogoji, ki bo on glede na voljo množic lahko uresničil svoj končni cilj in se tako razkrinkal v najboljšem primeru kot italijanski rdeče pobarvan nacionalist, v zaključni fazi svoje žalostne igre pa celo kot čisto navaden buržoazni agent.

Pr eden končam s tem svojim pisanjem, bi hotel še na nekaj opozoriti, kar se je do danes vse premočno poudarjalo in je vendar tako važno za vsakogar, ki d i hoitel biti na jasnem, o koliko so obtožbe Informacijskega urada proti jugoslovanskemu vodstvu upravičene in v koliko to niso.

Do danes se menda še nihče ni vprašal, ali je bil Informacijski urad sploh pooblaščen izdelati in objaviti resolucijo s takšno in takšno vsebino in v takšni in takšni obliki, kajti če bi si bil kdaj zastavil vprašanje in bi skušal dati nanj pošten in objektivni odgovor, bi se ta moral gajal tako, da Informacijski urad

revolucionarno dolžnost — moral podrediti resoluciji Informacijskega urada, je zgrešeno. Napraviti to, zaradi ljubeča mira in enotnosti socialističnega bloka, kot oni pravijo, bi pomenilo pokazati svojo slabost, neodpornost in tisti oportunist, ki je krasil in še krasi razne središče, laži revolucionarne politične skupine tipa II. internacionalizem. To je bil izraz moralno-politične šibkosti in ves napredni svet bi s še večjim zaničevanjem gledal na Jugoslavijo, ki ni nikarika: tega zaslužila. Vse to bi imele nobenega čuta časti, nagona in poštenja in ne Kompartij Jugoslavija, ki je še pred nedavnim v ogorčenem oboroženem spopadu imela takojšnje revolucionarne uspehe, ki se je v nežnih ideoloških, političnih in vojaških spopadih izredno preokale, ki danes z vse energijo in doslednostjo gradi socializem in nam radi tega visoko razpič čuti svoje časti, ponosa in poštenja.

Taka je resnica o resoluciji, o Jugoslaviji — o tem, kar so hoteli goja tu pri nas. Tisti, ki so hoteli izkoristiti ta čudovit slučaj za to, da bi razbili našo enotnost in jo pripravili potrebne pogoje za priključitev Trsta k Italiji, so se deloma že in se bodo še vsak dan bolj razkrinkavali kot navadni agenti italijanske in anglo-ameriške buržoazije, ki bi hoteli Trst čimprej vključiti kot vojaški člen v verigo svojih strateških postojank proti silam svetovne demokracije.